

3.8. Wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej w 2009 r.

W roku 2009 zatrudnienie i wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych objętych przepisami ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej w układzie działowym kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE a - Plan wg ustawy budżetowej b - Wykonanie wg Rb-70 ¹ /	Zatrudnienie ² /	WYNAGRODZENIA (w tys. zł)		
		z tego:		
		OGÓŁEM	Wynagrodzenia łącznie z podwyżkami	Dodatkowe wynagrodzenia roczne ³ /
1	2	3	4	5
OGÓŁEM				
a ⁴ /	404.239,62	24.753.691	23.034.284	1.719.407
b	377.563,00	23.709.423	22.162.127	1.547.296
Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo				
a	8.294,00	390.929	363.322	27.607
b	7.354,00	396.361	372.417	23.944
Dział 020 – Leśnictwo				
a	8,00	580	534	46
b	8,00	583	542	41
Dział 050 – Rybołówstwo i rybactwo				
a	148,00	18.653	17.438	1.215
b	74,00	18.394	17.337	1.057
Dział 150 – Przetwórstwo przemysłowe				
a	6,00	9.160	8.467	693
b	4,00	8.749	8.183	566
Dział 500 – Handel				
a	1.278,00	46.508	42.904	3.604
b	1.111,00	46.537	43.511	3.026
Dział 600 – Transport i łączność				
a	6.451,00	488.292	453.960	34.332
b	5.726,00	484.430	457.420	27.010
Dział 710 – Działalność usługowa				
a	942,00	157.881	146.352	11.529
b	821,00	155.086	145.054	10.032
Dział 720 – Informatyka				
a	2.668,00	143.364	133.485	9.879
b	2.282,00	141.064	132.697	8.367
Dział 750 – Administracja publiczna				
a	98.879,62	5.777.959	5.390.027	387.932
b	91.587,00	5.621.643	5.260.568	361.075
Dział 752 – Obrona narodowa				
a	97.236,00	6.039.401	5.631.801	407.600
b	94.016,00	6.001.036	5.631.846	369.190
Dział 753 – Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne				
a	392,00	31.663	29.458	2.205
b	333,00	31.169	29.272	1.897
Dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa				
a	143.339,00	7.303.423	6.768.244	535.179
b	132.510,00	6.785.642	6.313.151	472.491

Dział 755 – Wymiar sprawiedliwości				
a	34.267,00	2.516.337	2.334.194	182.143
b	33.737,00	2.459.921	2.293.555	166.366
Dział 758 – Różne rozliczenia				
a	3,00	98.392	91.428	6.964
b	3,00	90.188	85.061	5.127
Dział 801 – Oświata i wychowanie				
a	2.708,00	239.003	221.231	17.772
b	1.920,00	237.336	222.316	15.020
Dział 803 – Szkolnictwo wyższe				
a		3.361	3.111	250
b		3.301	3.112	189
Dział 851 – Ochrona zdrowia				
a	1.535,00	825.937	763.944	61.993
b	1.224,00	792.748	736.331	56.417
Dział 852 – Pomoc społeczna				
a		1.119	1.033	86
b		1.119	1.037	82
Dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej				
a		2.878	2.680	198
b		2.708	2.541	167
Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza				
a		108.679	100.983	7.696
b		108.051	100.959	7.092
Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska				
a	3.331,00	128.180	120.064	8.116
b	3.107,00	157.148	150.105	7.043
Dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego				
a	1.808,00	107.333	99.977	7.356
b	1.746,00	107.483	100.918	6.565
Dział 925 – Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody				
a		63.383	58.407	4.976
b		58.440	53.921	4.519
Dział 926 – Kultura fizyczna i sport				
a		286	272	14
b		286	273	13

- 1/ sprawozdanie Rb-70 kwartalne o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, które nie obejmuje cz. 57 – ABW i cz. 59 – AW oraz zatrudnienia w cz. 29, rozdz. 75217 – SWW,
- 2/ zatrudnienie dot. tylko osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń,
- 3/ dla żołnierzy dodatkowe uposażenie roczne, a dla funkcjonariuszy – nagroda roczna,
- 4/ łącznie z rezerwami celowymi: planowane zatrudnienie – 946 osób, wynagrodzenia ogółem w wysokości – 250.990 tys. zł, z tego: wynagrodzenia łącznie z podwyżkami – 250.968 tys. zł oraz dodatkowe wynagrodzenia roczne – 22 tys. zł.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw, w ustawie budżetowej na rok 2009 zaplanowano dla państwowej sfery budżetowej:

- 1) kwoty bazowe dla osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń w poszczególnych grupach pracowniczych, które wyniosły dla:

- osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe: od 1 stycznia 2009 r. – 1.835,35 zł, a od 1 marca do 31 grudnia 2009 r. – 1.766,46 zł,
- osób zajmujących wysokie stanowiska państwowe niebędące kierowniczymi stanowiskami państwowymi, członków korpusu służby cywilnej, etatowych członków samorządowych kolegiów odwoławczych i kolegiów regionalnych izb obrachunkowych, pracowników Rządowego Centrum Legislacji, ekspertów, asesorów i aplikantów eksperckich Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej, funkcjonariuszy Służby Celnej – 1.873,84 zł,
- członków Krajowej Izby Odwoławczej przy Prezesie Urzędu Zamówień Publicznych – 1.523,29 zł,
- żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy – 1.523,29 zł,

2) średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej – 103,9%.

Zgodnie z art. 30 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.) zaplanowana w ustawie budżetowej na rok 2009 kwota bazowa dla nauczycieli wyniosła: od 1 stycznia 2009 r. – 2.177,86 zł, od 1 września 2009 r. – 2.286,75 zł.

W związku z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 56, poz. 459), m. in. odstąpiono od kształtowania wysokości wynagrodzeń sędziów, prokuratorów, asesorów prokuratorskich i aplikantów prokuratorskich w oparciu o dotychczas planowane w ustawie budżetowej kwoty bazowe. Od 1 stycznia 2009 r. kwoty bazowe dla sędziów, prokuratorów oraz aplikantów prokuratorskich, którzy rozpoczęli aplikację przed dniem 1 stycznia 2008 r. zostały zastąpione przeciętnym wynagrodzeniem w drugim kwartale roku poprzedniego, które jest ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Zgodnie z komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 11 sierpnia 2008 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2008 r. (M.P. Nr 61, poz. 546) – przeciętne wynagrodzenie wyniosło 2.951,36 zł. Wysokość wynagrodzenia zasadniczego dla asesorów prokuratorskich ustalana jest w relacji do wynagrodzenia zasadniczego prokuratora prokuratury rejonowej powiększonego o należną składkę z tytułu ubezpieczenia społecznego.

W ustawie budżetowej zaplanowano dla państwowych jednostek budżetowych, w podziale na części i działy klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych oraz na poszczególne grupy osób:

- limity zatrudnienia dla 403.293,62 osób i w rezerwach celowych – 946 osób (łącznie – 404.239,62 osób),

- wynagrodzenia w wysokości 24.502.701 tys. zł i w rezerwach celowych 250.990 tys. zł (łącznie z rezerwami celowymi – 24.753.691 tys. zł).

Limity zatrudnienia dotyczą tylko osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, tj. osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, osób zajmujących wysokie stanowiska państwowe niebędące kierowniczymi stanowiskami państwowymi, członków korpusu służby cywilnej, etatowych członków samorządowych kolegiów odwoławczych i kolegiów regionalnych izb obrachunkowych, pracowników Rządowego Centrum Legislacji, ekspertów, asesorów i aplikantów eksperckich Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej, asesorów prokuratorskich, funkcjonariuszy Służby Celnej, sędziów delegowanych do Ministerstwa Sprawiedliwości lub innej jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej, prokuratorów, członków Krajowej Izby Odwoławczej przy Prezesie Urzędu Zamówień Publicznych, żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz aplikantów prokuratorskich.

Natomiast kwoty wynagrodzeń dotyczą zarówno osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń jak i osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń.

Zatrudnienie i wynagrodzenia dla pracowników państwowych jednostek budżetowych w podziale na grupy pracownicze przedstawia poniższa tabela.

WYSZCZEGÓLNIENIE a - Plan wg ustawy budżetowej b - Wykonanie wg Rb-70 ¹	Zatrudnienie ²	WYNAGRODZENIA (w tys. zł)		
		z tego:		
		OGÓŁEM	Wynagrodzenia łącznie z podwyżkami	Dodatkowe wynagrodzenia roczne ³
1	2	3	4	5
OGÓŁEM				
a ⁴	404.239,62	24.753.691	23.034.284	1.719.407
b	377.563,00	23.709.423	22.162.127	1.547.296
Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń				
a		4.257.078	3.950.061	307.017
b		4.055.818	3.798.059	257.759
Członkowie korpusu służby cywilnej				
a	127.035,97	6.089.071	5.663.269	425.802
b	116.415,00	6.133.595	5.748.676	384.919
Osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe				
a	247,00	38.185	38.185	
b	229,00	33.436	33.436	
Etatowi członkowie samorządowych kolegiów odwoławczych				
a	589,00	56.040	52.237	3.803
b	543,00	54.735	51.183	3.552
Funkcjonariusze Służby Celnej				
a	14.050,00	755.113	709.990	45.123
b	13.800,00	742.510	697.607	44.903
Żołnierze zawodowi i funkcjonariusze				
a	252.329,00	12.323.087	11.452.124	870.963
b	239.156,00	11.887.425	11.088.075	799.350

Sędziowie delegowani do ministerstwa sprawiedliwości lub innej jednostki organizacyjnej podległej ministrowi sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej, prokuratorzy oraz asesory i aplikanci prokuratorscy				
a	6.641,00	716.249	668.812	47.437
b	6.451,00	692.324	650.782	41.542
Ekspert, asesory i aplikanci eksperckcy Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej				
a	200,00	14.523	13.488	1.035
b	184,00	13.574	12.719	855
Pracownicy Rządowego Centrum Legislacji				
a	124,00	10.594	9.878	716
b	130,00	12.284	11.651	633
Etatowi członkowie kolegiów regionalnych izb obrachunkowych				
a	237,00	19.072	17.736	1.336
b	202,00	17.601	16.374	1.227
Członkowie Krajowej Izby Odwoławczej przy Prezesie Urzędu Zamówień Publicznych				
a	30,00	2.895	2.683	212
b	23,00	2.616	2.448	168
Osoby zajmujące wysokie stanowiska państwowe niebędące kierowniczymi stanowiskami państwowymi				
a	1.810,65	220.794	204.853	15.941
b	430,00	63.505	51.117	12.388

1/ sprawozdanie Rb-70 kwartalne o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, które nie obejmuje cz. 57 – ABW i cz. 59 – AW oraz zatrudnienia w cz. 29, rozdz. 75217 – SWW,

2/ zatrudnienie dot. tylko osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń,

3/ dla żołnierzy dodatkowe uposażenie roczne, a dla funkcjonariuszy – nagroda roczna,

4/ łącznie z rezerwami celowymi: planowane zatrudnienie – 946 osób, wynagrodzenia ogółem w wysokości – 250.990 tys. zł, z tego: wynagrodzenia łącznie z podwyżkami – 250.968 tys. zł oraz dodatkowe wynagrodzenia roczne – 22 tys. zł.

W ciągu roku wprowadzono następujące zmiany:

1) z rezerw uruchomiono ogółem:

- limity zatrudnienia dla 518,03 osób,
- wynagrodzenia w wysokości 119.699 tys. zł, w tym:

2) zwiększono środki na wynagrodzenia o kwotę 473 tys. zł z przeznaczeniem na sfinansowanie wypłat należnych wynagrodzeń zasądzonych wyrokami sądowymi,

3) zmniejszono środki na wynagrodzenia o kwotę 23.664 tys. zł, z tego:

- 21.386 tys. zł w związku z blokadami wynagrodzeń utworzonymi na podstawie art. 154 ust. 6 i 8 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.),
- 2.152 tys. zł w związku z przeznaczeniem środków na dotacje rozwojowe dla samorządów województw w ramach pomocy technicznej oraz komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki,
- 126 tys. zł w związku z koniecznością zabezpieczenia środków na dotacje rozwojowe dla Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Ponadto wprowadzono zmiany polegające na przeniesieniu wynagrodzeń i limitów zatrudnienia między częściami i działami. Zmiany te zostały dokonane:

- 1) zgodnie z art. 10 a ww. ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. przesunięto środki na uposażenia w kwocie 493 tys. zł z cz. 29 – Obrona narodowa do innych resortów (397 tys. zł) i województw (96 tys. zł), w tym 83 tys. zł z grupy osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych. W wyniku powyższych przeniesień nastąpił spadek uposażeń o 83 tys. zł, bowiem przeniesione zostały środki na uposażenia do placówek zagranicznych (nieujmowanych w załączniku nr 10 do ustawy budżetowej) do części 45 – Sprawy zagraniczne.

Zmiany te wynikały z konieczności sfinansowania, nie ujętych na etapie planowania budżetowego na 2009 r., skutków podwyższenia od dnia 1 stycznia 2009 r. uposażeń żołnierzy zawodowych pełniących służbę w ministerstwach, urzędach centralnych oraz wojewódzkich inspektoratach nadzoru budowlanego, stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 8 stycznia 2009 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie uposażenia zasadniczego żołnierzy zawodowych (Dz. U. Nr 6, poz. 36),

- 2) zgodnie z rozporządzeniami Prezesa Rady Ministrów:
 - a) z dnia 3 marca 2009 r. w sprawie dokonania przeniesienia planowanych wydatków budżetowych oraz limitów zatrudnienia i kwot wynagrodzeń określonych w ustawie budżetowej na rok 2009 (Dz. U. Nr 34, poz. 267) – przeniesiono 5 etatów i wynagrodzenia w kwocie 283 tys. zł z części 17 – Administracja publiczna, dział 750 – Administracja publiczna do części 36 – Skarb Państwa, dział 750 – Administracja publiczna,
 - b) z dnia 7 lipca 2009 r. w sprawie przeniesienia planowanych wydatków budżetowych oraz limitów zatrudnienia i kwot wynagrodzeń określonych w ustawie budżetowej na rok 2009 (Dz. U. Nr 109, poz. 912) – przeniesiono 12 etatów i wynagrodzenia w kwocie 550 tys. zł z części 17 – Administracja publiczna, dział 750 – Administracja publiczna do części 42 – Sprawy wewnętrzne, dział 750 – Administracja publiczna,
 - c) z dnia 16 października 2009 r. w sprawie przeniesienia planowanych wydatków budżetowych, w tym wynagrodzeń oraz limitów zatrudnienia, określonych w ustawie budżetowej na rok 2009 (Dz. U. Nr 174, poz. 1351) – przeniesiono 8,5 etatu i wynagrodzenia w kwocie 380 tys. zł z części 46 – Zdrowie, dział 851 – Ochrona zdrowia do części 66 – Rzecznik Praw Pacjenta, dział 750 – Administracja publiczna.

W wyniku powyższych zmian plan po zmianach centralnych dla pracowników państwowych jednostek budżetowych wyniósł:

- Zatrudnienie 403.811,65 osoby (tj. w stosunku do ustawy budżetowej uległo zmniejszeniu o 427,97 osób),
- Wynagrodzenia 24.599.126 tys. zł (tj. w stosunku do ustawy budżetowej uległy zmniejszeniu o 154.565 tys. zł).

Pełne dane w powyższym zakresie ujęte zostały w sprawozdaniu tabelarycznym z wykonania zatrudnienia i wynagrodzeń w państwowych jednostkach budżetowych w 2009 r.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. Nr 227, poz. 1505) z dniem 24 marca 2009 r. utraciła moc ustawa z dnia 24 sierpnia 2006 r. o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych, na skutek czego dysponenti części budżetowych dokonali odpowiednich przeniesień z grupy osób zajmujących wysokie stanowiska państwowe niebędące kierowniczymi stanowiskami państwowymi.

Zgodnie ze sprawozdaniem Głównego Urzędu Statystycznego (Rb-70 kwartalne o zatrudnieniu i wynagrodzeniach), które nie obejmuje pracowników Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu oraz zatrudnienia w Służbie Wywiadu Wojskowego, w państwowych jednostkach budżetowych zatrudnienie wyniosło 491.246 osoby (w tym 377.563 osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń), wynagrodzenia – 23.709.423 tys. zł, a przeciętne wynagrodzenie – 4.021,99 zł.

Ww. przeciętne wynagrodzenie w porównaniu z rokiem ubiegłym (3.820,21 zł) wzrosło o 5,28%.

Wzrost ten wynika między innymi z następujących tytułów:

- podwyżek wynagrodzeń,
- naliczenia wyższego niż w 2008 r. dodatkowego wynagrodzenia rocznego,
- skutków przechodzących rezerw celowych rozdysponowanych w roku 2008,
- rozdysponowania nowych rezerw celowych,
- wzrostu wskaźnika wielokrotności kwoty bazowej dla:
 - żołnierzy zawodowych i nadterminowych o 0,12 (tj. z 2,48 do 2,60),
 - funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego o 0,06 (tj. z 3,34 do 3,40),
- realizacji w 2009 r.:
 - „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007-2009” na podstawie którego zastąpiono funkcjonariuszy pracownikami cywilnymi oraz wzmocniono motywacyjny system

uposażeń funkcjonariuszy poprzez podwyższenie wskaźników wielokrotności kwoty bazowej stanowiącej przeciętne uposażenie funkcjonariuszy: Policji o 0,17 (tj. z 2,48 do 2,65), Straży Granicznej o 0,17 (tj. z 2,50 do 2,67), Państwowej Straży Pożarnej o 0,22 (tj. z 2,37 do 2,59) i Biura Ochrony Rządu o 0,18 (tj. z 2,58 do 2,76),

- programu wieloletniego pn. „Modernizacja Służby Celnej w latach 2009-2011” na podstawie którego podwyższono wskaźnik wielokrotności kwoty bazowej do 2,38.
- wzrostu uposażeń sędziów delegowanych do Ministerstwa Sprawiedliwości lub innej jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez nadzorowanej, prokuratorów, aplikantów prokuratorskich oraz asesorów prokuratorskich.